

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра економіки та підприємництва імені професора
І.М. Брюховецького

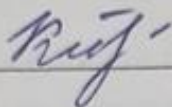
Робоча програма (силабус) освітнього компонента

ОК 33 Навчальна практика
(обов'язковий)

Спеціальність	D3 «Менеджмент»
Освітня програма	Підприємництво
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)

Суми – 2025

Розробник:

(підпис)

Ключко Т.А., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки
та підприємництва імені професора
І. М. Брюховецького

(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено
та затверджено на
засіданні кафедри
економіки та
підприємництва імені
професора
І.М. Брюховецького

(назва кафедри)

Протокол №19 від 10.06.2025 р.

Завідувач
кафедри

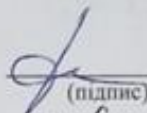
(підпис)

Олександр КОВБАСА

(прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Сергій БАШЛАЙ

(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

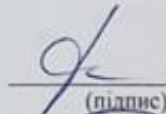

(підпис)

Світлана ЛУКАШ

(ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

(підпис)

Сергій БАШЛАЙ

(ПІБ)

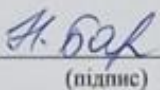

(підпис)

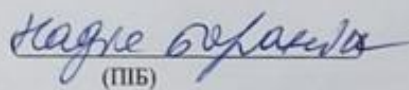
Олександр КОВБАСА

(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 29.06. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА							
2.	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту / Кафедра економіки та підприємництва імені професора І.М. Брюховецького							
3.	Статус ОК	Обов'язковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОПП «Підприємництво» ДЗ «Менеджмент»/ 2025 рік набору							
5.	Рівень НРК	6							
6.	Семестр та тривалість вивчення	2 семестр, 2 тижні							
7.	Кількість кредитів ЄКТС	2,5							
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні /семінарські		Лабораторні			
		Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.	Денна	Заоч.
		-	-	-	-	-	-	75	-
9.	Мова навчання	українська							
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Клочко Т.А., к.е.н., доцент кафедри економіки та підприємництва імені професора І.М. Брюховецького Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, ауд. 403а.							
11.1	Контактна інформація	klochkotany@ukr.net СНАУ, корпус факультету економіки і менеджменту, ауд. 403а							
11.	Загальний опис освітнього компонента	Навчальна практика «Вступ до фаху» повинна дати уявлення про характер та зміст роботи економіста, його ролі у вирішенні завдань підвищення ефективності виробництва та вимог, які пред'являються до фахівця в процесах розвитку народного господарства України. Навчальна практика «Вступ до фаху» допоможе майбутнім спеціалістам уявити основні сфери їх майбутньої діяльності, склад задач, що вирішуються, перелік гуманітарних, загально-професійних та спеціальних знань, необхідних для вивчення і формування програмних навичок, ознайомити з основними питаннями навчання у вищій школі, порядком навчання та правовим становищем студента.							
12.	Мета освітнього компонента	1.Ознайомлення студентів з організацією навчального процесу в університеті, плануванням самостійної роботи і вимогами до виконання індивідуальних завдань. 2.Введення в коло проблем, які вирішуються у ході професійної діяльності фахівця в сфері економіки і підприємництва. 3.Стимулювання інтересу до майбутньої професії і позитивного відношення до навчання. 4.Ознайомлення з сучасним станом фінансово-економічного розвитку підприємств Сумської області та України різних форм власності і господарювання. 5.Ознайомлення здобувачів вищої освіти зі сферою їх майбутньої професійної діяльності: виховання у майбутнього фахівця поваги до своєї спеціальності, викладачів і одногрупників							

13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент є основою для вивчення базових дисциплін і формування програмних навичок.
13.1	Матеріально-технічне забезпечення реалізації ОК	Базою навчальної практики є: навчальні аудиторії, сучасні підприємства, організації та установи, що відповідають вимогам до баз практики та забезпечують виконання програми практики для ОПП «Підприємництво» першого (бакалаврського рівня вищої освіти Вимоги до бази практики: • Наявність структурних підрозділів, що відповідають ОПП «Економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; • Наявність інформаційного забезпечення практикантів щодо новітніх технологій, що використовуються у галузі.
14.	Політика академічної доброчесності	При виконанні індивідуальних завдань та проходження проміжного і підсумкового контролю студенти повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, що викладені у «Кодексі академічної доброчесності СНАУ» та «Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ».
15.	Ключові слова	Підприємництво, економіка, практичні навички, звіт, управлінські рішення, робоче місце, економічний стан підприємства.
16.	Організація проведення практики	Практика здійснюється при прямому керівництві з боку кафедри. Офіційною основою для проведення практики є наказ ректора. Важливим процедурним питанням організації практики є складання графіку її проходження.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після проходження практики і виконання звіту студент очікувано і буде здатен:	ПРН ₃	ПРН ₉	ПРН ₁₈	Як оцінюється ДРН
ДРН1: формування навичок письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами	X			
ДРН 2: володіння сучасними вимогами до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.		X		
ДРН 3: володіння основами обліку та оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності			X	

ПРН₃. Мати навички письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами.

ПРН₉. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.

ПРН₁₈. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ «ВСТУП ДО ФАХУ»)

Тема, питання до розгляду	Форма роботи з документами	Розділ звіту	Орієнтовний розподіл годин
1. Проходження інструктажу з техніки безпеки. Кваліфікаційні вимоги до фахівця зі спеціальності	знайомство з ОПП	-	2
2. Особливості роботи студента в бібліотеці, принципи пошуку і використання науково-економічної, нормативно-правової літератури	(електронний каталог, електронний архів, наукові та освітні ресурси відкритого доступу)	-	4
3. Особливості навчання в університеті, ознайомлення з роботою управлінських структур (економічної відділу, договірної відділу, бухгалтерського відділу, навчального відділу)	знайомство з особливостями студенто-центрованого навчання, дуальної та неформальної форми освіти. Особливості участі студентів в Міжнародних проектах	-	5
4. Історія розвитку науки, економічний стан підприємств АПК інших галузей Сумської області	дослідження кожним студентом тенденції розвитку однієї із галузей.		5
5. Принципи організації відкриття власної справи	знайомства з нормативною базою		5
6. Вїзд на підприємства	участь у зустрічі з керівником малого бізнесу. Вивчення досвіду відкриття і ведення власної справи, формування особистості і кар'єрного росту.		39

7. Оформлення звіту	опрацювання матеріалу з доступних інформаційних джерел	презентація – план «Власна справа»	15
ВСЬОГО		x	75

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)
ДРН1: формування навичок письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами	Консультування	Опрацювання теоретичного та практичного матеріалу
ДРН 2: володіння сучасними вимогами до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.	Консультування	Опрацювання теоретичного та практичного матеріалу
ДРН 3: володіння основами обліку та оподаткування діяльності підприємств	Консультування	Опрацювання теоретичного та практичного матеріалу

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (зазначається за потреби)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Оцінка керівника практики від підприємств	20/20%	Наприкінці практики
2.	Звіт про виробничу практику	40/40%	Початок 3 семестру
3.	Презентація звіту та публічний захист	40/40%	Протягом 10 днів від початку семестру

Рекомендації для роботодавця щодо завдань, які доцільно ставити здобувачу під час навчання на робочому місці для досягнення очікуваних ДРН

Очікувані РН	Рекомендоване завдання	Орієнтовний період виконання	Примітки (можливо форма)
ДРН1: формування навичок письмової та усної професійної комунікації державною й іноземною мовами	Надати інформацію для написання і аналізу матеріалів до розділу 1,2,3	на протязі всього часу виконання звіту	Довідкова інформація до аналітичних і прогнозних розрахунків.

ДРН 2: володіння сучасними вимогами до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.	Надати інформацію для написання і аналізу матеріалів до розділу 1,2	на протязі всього часу виконання звіту	Довідкова інформація до аналітичних і прогнозних розрахунків.
---	---	--	---

Рекомендована форма оцінювання керівником від бази практики, рівня soft skills, які може продемонструвати здобувач на робочому місці

Соціальні / м'які навички (soft skills)	Рівень володіння, який демонструє здобувач			
	низький	задовільний	достатній	високий
Здатність працювати самостійно та самостійно знаходити вирішення проблемних ситуацій, що склалися на робочому місці				
Усвідомлення власних сильних і слабких сторін, цілей та цінностей				
Стресостійкість (здатність зберігати ефективність у роботі в умовах тиску, стресу)				
Ініціативність				
Здатність оцінювати результати діяльності (власні та інших)				
Навички письмового спілкування (звіти, листи тощо)				
Усна презентація – чітко та впевнене подання інформації				
Комп'ютерна грамотність - вміння користуватися різноманітним програмним забезпеченням				
Самоорганізованість (здатність працювати структуровано, розподіляти завдання за пріоритетами, у часі та ефективно їх виконувати)				
Креативність – здатність бути оригінальним чи винахідливим та мислити нестандартно				
Розстановка пріоритетів - здатність ранжувати завдання за важливістю				
Планування: постановка досяжних цілей та структурування дій для їх досягнення				
Здатність обґрунтовано приймати рішення - обирати найкращий варіант з ряду альтернатив				
Командна робота – може конструктивно працювати з іншими над спільним завданням				

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Письмовий зворотний зв'язок під час написання розділів звіту	Протягом 1-3 днів після виконання розділу
2	Усний зворотний зв'язок від викладача під час написання розділів звіту	На протязі всього виконання звіту

*Формою підсумкового контролю є диференційований залік. Якщо студент успішно виконав усі запропоновані викладачем завдання, що відображено у звіті, й отримав високу оцінку від керівника практики від університету він виходить на захист звіту з практики. Захист відбувається перед комісією. Залікова оцінка визначається за результатами захисту.

5.4. Шкала оцінювання, що діє в Університеті:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ТА РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Перелік нормативних документів державного рівня

1. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 р. №1556-VII. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
2. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 13 листопада 2018 року №1243 / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standartv/12/21/076-pidpriemnitstvo-torgivlya-ta-birzhova-diyalmst-bakalavr.pdf>
3. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 13 листопада 2018 року №1244 / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standartv/12/21/051-ekonomikabakalavr.pdf>
4. Національний класифікатор України: Класифікатор професій (ДК 003:2010): Наказ Держспоживстандарту України від 28 липня 2010 р. №327 / Держспоживстандарт України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327600-10#Text>.
5. Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні: Указ Президента України від 04 липня 2005 р. №1013/2005 / Президент України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013/2005#Text>.
6. Положення про проведення практики студентів аграрних вищих навчальних закладів України за кордоном: наказ Мінагрополітики від 15 червня 2005 р. №264. / Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0855-05#Text>.
7. Концепція реформування і розвитку аграрної освіти та науки: Розпорядження КМУ від 6 квітня 2011 р. №279-р, / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/279-2011-%D1%80#Text>.
8. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України: положення Міністерства освіти України від 08 квітня 1993 р. №93 / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>
9. Про запровадження укладання тристоронніх угод «вищий навчальний заклад-студентроботодавець»: Наказ Міністерства освіти і науки України від 17 липня 2006 р. №536 / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v053629Q-06#Text>.

ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ СНАУ

1. Стратегія Сумського національного аграрного університету на 2021 - 2025 роки URL: content/uploads/2021/01/%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%P%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D1%8F.pdf 1
2. Положення про організацію виробничої практики студентів Сумського національного аграрного університету: Наказ ректора Сумського НАУ від 31 січня 2014р. №425-к URL: content/uploads/2020/01/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%9F%D0%A0%D0%9E-%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%9A%D0%A2%D0%98%D0%9A%D0%A3.pdf
3. Кодекс Академічної доброчесності Сумського національного аграрного університету: Затверджено рішенням Вченої ради СНАУ (протокол № 6 від 26.12.2017 року). URL: <https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-vakosti-osviti/zabezpechennya-vakostiosviti/akademichna-dobrochesnist/>
4. Положення «Про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ»: Затверджено рішенням Вченої ради СНАУ (протокол № 3 від 15.10.2019 року). URL: <https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-vakosti-osviti/zabezpechennya-vakostiosviti/akademichna-dobrochesnist/>
5. Положення «Про порядок перевірки академічних та наукових текстів на плагіат»: Затверджено рішенням Вченої ради СНАУ (протокол № 3 від 15.10.2019 року). URL: <https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-vakosti-osviti/zabezpechennya-vakostiosviti/akademichnadobrochesnist/>

Рецензія на робочу програму (силабус)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	+		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		

Член проєктної групи ОП «Підприємництво»
(назва)

Сергій БАШЛАЙ
(ПІБ) _____
(підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	+ + +		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+		
Література є актуальною	+		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	+		

Рецензент (викладач каф) економіки та підприємництва, проф. зав.каф. Ковбаса О.М.
(назва) (посада, ПІБ) (підпис)